

Izhaja vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcijski
Malega lista. Naslov: Mali list, Trieste, ca-
sella centro 87. — Urad: via Imbriani 9-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERCE.

POSAMEZNA ŠTEV. 30 STOTINK.

NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L.,
četrt leta 3 L. — IZVEN ITALIJE celo leto 24 L.,
pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

MALI LIST

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK

CENA OGLASOV

"Mali list" - Trieste - C. Cor. P.

M. LIST: 80 stotink vsaka beseda v na-
vadenem tisku; mastno 40 stotink beseda; z
VELIKIMI ČRKAMI 50 st. beseda. Pri stalnem
oglaševanju primeren popust.

Mali koledar.

Petek, 14. oktobra: Kalist. — Sobota,
15.: Tereza; Bruno. — Nedelja, 16.:
Posvečevanje cerkva; Gal. — Ponedeljek,
17.: Hedviga; Marjeta Mar. Alakok. —
Torek, 18.: evangelist Luka; Just; Ju-
lijan. — Sreda, 19.: Etbin. — Četrtek,
20.: Janez Kant. — Petek, 21.: Uršula;
Hilarijon. — Sobota, 22.: Kordula; Ma-
rija Saloma.

MALE NOVICE.

Kraške zadeve.

Mali list je prinesel dva članka o
kraški suši in o njeni posledici, ki bo
pozimi v znamenju bede. Noben drugi
list se ni zganil, kar je obžalovanja
vredno. Imeli pa smo uspeh. V Sežani se
je vršil sestanek, na katerem so razprav-
ljali o predmetu. Zborovalci so sklenili
predložiti vladi prošnjo, kakršno so na-
redili Istrani, ki so bili uslišani. Vlada
se zaprosi, da dovoli poseben zaklad, ki
se bo porabil, da se poskrbi Kraševcem
delo: ureditev vodovoda, gradnja vodnja-
kov in napajalnikov, ceste, občinske
stavbe. Zaproši se vlada nadalje, naj po
znižani ceni razdeli semenskega krom-
pirja in fižola, revežem pa brezplačno,
pravtako umetnih gnojil.

Krekova desetletnica.

Dne 8. oktobra se je povsod spominja-
la deseta obletnica smrti dr. Janeza
Evangelista Kreka. Bil je mož, ki je lj-
bil svoj narod s čisto krščansko lj-
ubeznijo in je zato narodu podal več ko
vsi nacionalistični prenapetosti. Ker je
ljubil nesebično, si je tudi pridobil lj-
ubezen vseh in ta ljubezen prehaja v
češčenje njegovega spomina. Tudi na-
sprotniki krščanstva se uklanjajo pred
veličino Krekovega duha. Da bi le tudi
spoznali lepoto in moč idej, katere je
on tako živo oznanjal!

„Dante Alighieri“.

Po slavnem pesniku se imenuje dru-
stvo, ki ima namen širiti zunaj Italije
italijansko kulturo in jezik ter skrbeti za
italijanske izseljence, da ne pozabijo
svoje materinščine. To društvo ima n.
pr. v francoskem Alžiru v Afriki šolo,
katero obiskuje kakih 100 italijanskih
otrok, ki dobivajo tudi južino. V Brisba-
ne v Avstraliji vzdržuje društvo poseben
tečaj za pouk italijanščine. Vsega vkup
ima društvo „Dante Alighieri“ po svetu
raztresenih 65 šol, katere obiskuje okro-
glo 10 tisoč učencev ali slušateljev. To
je zgled narodne zavednosti in požrtvo-
valnosti za narodno stvar.

Odlikovan politik.

Andrej Hlinka, prvoborilec katoliških
Slovakov, je od sv. Očeta imenovan za
apostolskega protonotarja (prelata).
Hlinka se je boril že pod bivšo mažarsko
vlado za človeške pravice svojega na ži-
vinski način zatiranega ljudstva, po pre-
vratu je zastopal idejo slovaške avto-
nomije v okviru češke države ter se bo-
ril proti liberalcem, ki so Slovake zani-
čevali. Tudi v tej borbi je dosegel krasne
uspehe; vlada se je s Slovaki pobotala
in Hlinkova stranka je vstopila v vlado.
Cerkveno odlikovanje pa je Hlinka dobil
za svojo odločnost v brambi cerkvenih in
verskih interesov proti brezvercem.

Teroristi na „delu“.

Ponoči 9. t. m. so teroristični obse-
denci v Njujorku položili dve bombi.
Ena se je razpočila prej, kakor so raču-
nali. Ubilih je bilo pet oseb: en moški,
tri ženske in en otrok. Policija sumi, da
je tisti moški sam sodeloval pri tem delu
in se tako „na delu ponesrečil“. Poleg
mrtvih je tudi 12 oseb ranjenih. Dva
sumljiva mladeniča so zaprli.

Muhasti milijonar.

Levine je zdaj po vsem svetu znano
ime. Mož ima obilo cvenka, pa je dal na-
rediti zračno letalo z imenom „Miss Co-
lumbia“. Za voznika je bil Čemberlin.
Levine je prišel z ženo na letališče, se
motal okrog aparata, pa kar naenkrat je
še sam prisedel k Čemberlinu in sfrčala
sta iz Amerike v Evropo. Žena je skoro
od strahu omedlela, a potem ga je šla s
parnikom lovit.

Po že znanem posrečenem poletu na
Nemško je Levin pustil Čemberlina in v
Parizu meštil s pilotom Drouhinom, da
bosta frčala nazaj v Ameriko. Ker je
pilot preveč mečkal, je neko jutro Levine
sam sedel v letalo in zbežal iz Pariza v
London. Drouhin je mahal z rokami in
krel, a ni zaleglo nič; dobil je 100 tisoč
frankov „za molčat“.

V Londonu je Levin iskal in dobil pi-
lota v osebi Hinclyffa. Toda za polet v
Ameriko ni bilo vremena. Da prežene
dolgačas, peljala sta se v Italijo. Levin je
hotel videti papeža. Določili so mu uro,
kdaj mora priti v Vatikan, pa se je po-
pota začel in točno zamudil. Moral je
priti drugič. Ko je prišel v kratkem
suknjiču in mehkem klobuku, so rekli
vatiškanski monsinjorji, da se k papežu
ne gre tako, ampak v črnem fraku in s
cilindrom; milijonar bi si bil to lahko
preskrbel na korist krojačev in klobu-
čarjev. Izgovoril se je, da tega predpisa
ni vedel; tak da je prišel iz Amerike in
tak je. Seveda ga je papež vključ temu
sprejel. Levin je bil zelo zadovoljen z

audijenco; papež mu je želel srečo v
nadaljnih poletih skozi ozračje našega
planeta. Nato se je Levin šel vozariti nad
ognjeno goro Vezuv in zijal od zgoraj v
njeno žrelo. Mussolini mu je dovolil
audijenco na 4. oktobra v Rimu.

Potem se je sklenil Levin odpeljati v
Budimpešto in na Dunaj. Kmalu potem,
ko se je letalo dvignilo v Rimu s tal, se
je zamašila cev, ki vodi bencin do manj-
torja. Motor se je ustavil in za las je ma-
kalo, da se niso letalci ubili. V letalu
so bili Levin, vojvoda Orleanski in pilot
Hinclyff. Ta je spretno zavozil po njivah
in rešil življenje, „Miss Columbia“ pa se
je vsa polomila. Kaj storiti? Brž najame
poštno letalo Rim-Dunaj. S potjo se po-
pelje nad Karpeno in vrže na tla darilo
za malega Romana Mussolinija. Levin
hiti po zraku naprej, orožniki pa izmo-
tajo padli paket z električnih žic, kamor
se je bil zapletel, in ga nesejo v Mussoli-
nijevo vilo. V paketu je bila dragocena
srebrna ura za na mizo in listek z napi-
som v angleščini: Dragi mali Roman.
Naj ti bo življenje bogato srečnih dni!

Polet na Dunaj pa tudi ni šel gladko.
V Alpah okoli Trbiža je bilo slabo vreme
in aeroplan je moral sesti na tla pri
Vidmu. Videmski vojaški letalci so Le-
vina lepo sprejeli in pogostili. Drugi dan
je pohitel na Dunaj, od tam pa v Berlin,
Kolin ob Renu, London in dne 10. t. m.
se je že vkrcaal na parnik „Leviatan“, da
se popelje nazaj k svojim milijončkom.

Petindvajsetletnica.

Let 1902. so dne 17. septembra zboro-
vali v Ljubljani goreči možje in sklenili,
da začnejo stari boj proti pijančevanju
z novim sredstvom: z abstinenco, s po-
polno zdržnostjo od alkoholnih pijač.
Društvo, ta dan sklenjeno, je stopilo v
življenje eno leto pozneje. Mnogim je bi-
lo abstinenco društvo „ekamen spotike“,
vendar je doseglo v trdem boju zadnjih
25 let že lepe uspehe na polju treznosti
v veliko korist narodovega zdravja in
gospodarstva.

Katolištvo v Nemčiji.

V nemški fari Recklinghausen na
Vestfalskem je 6000 duš. V fari je samo
40 družin slovenskih priselencev, od teh
40 družin jih je pa le polovica, vernih
katoličanov, ki hodijo v cerkev. Tej pe-
ščici ondotni župnik poje slovenske li-
tanijske in večkrat povabi slovenskega du-
hovnika, da jim pridiga v maternem je-
ziku. Ta vrli župnik je svoje verne Slo-
vence peljal na skupno romanje vestfal-
skih Slovencev k Materi božji na Brezje.
Ko se je vrnil na Vestfalsko, je pisal na-
zaj, da je bilo potovanje zelo lepo in se
je zahvalil za prijazni sprejem.

Punt v Mehiki.

Iz mesta Mehike sta zbežala oni dan
dva generala, Serrano in Gomez. Hotela
sta se pridružiti vstašem in organizirati
vojsko zoper sedanjega prezidenta Cal-
lesa. Vladnim četam se je posrečilo ujeti
generala Serrana; bil je takoj ustreljen.
Gomez pa se je res pridružil puntarjem
in se postavil na čelo vojski 30 tisoč
mož. Calles je dal od svoje strani pomo-
riti in pozapreti veliko ljudi, osumljenih,
da so Gomezu pomagali zbežati. Gomez pa
četuje po gorah države Verakruc in
napada vladne čete. Vlada grozno stra-
huje svoje nasprotnike; vse polno odlič-
nih oseb je zbežalo čez mejo, drugi tre-
pečejo za svoje življenje. Framasonski
svobodomiselnost se torej v Mehiki zelo
slabo sponaša.

Čemberlen potuje.

Angleški vnanji minister Chamberlain
je s svojo jahto zavozil v Srednje morje.
Sestal se je s španskim diktatorjem Pri-
mo de Rivera. Govorila sta baje o Tan-
gerju, važnem obmorskem mestu severne
Afrike, za katero se pulijo razne velevla-
sti. Potem je šel Čemberlen v Pariz in
govoril z Briandom. V Parizu je dobil
tudi poljskega ministra Zaleskega. Učil
ga je, naj Poljaki odjenljivo ravnaajo v
litvanskih zadevah, da ne bi Rusi izrabili
sedanje napetosti med Litvo in Poljskim
za svoje boljševiske namene.

Demonstracije v Belgradu.

„Giornale d'Italia“ poroča, da so se
pri pogrebu generala Kovačevića v Bel-
gradu slišali vskliki proti Italiji. Tudi
jugoslovansko časopisje napadalo je Ita-
lijo piščo o dogodkih v Makedoniji.
Poslanik Bodrero je radi tega sovražnega
zadržanja tamošnje javnosti šel k mini-
stru Marinkoviću ter odločno protestiral.

Le po njih.

V Rusiji so tekom junija meseca ustrel-
ili 181 oseb, pristašev protiboljševiškega
revolucionarnega socializma. Julija me-
seca so jih ustrelili 145, avgusta pa 224.

Društvo narodov.

Občni zbor Zveze društev za Ligo
narodov se je vršil te dneve v Sofiji
na Bolgarskem. Na 11. t. m. se je
sestala komisija za narodne manjšine.
Komisija je reševala sledeče zadeve:
Judje na Rumunskem, Tračani na Tur-
škem, Slovani v Italiji. „Piccolo“ z 10.
okt. zvečer dostavlja k temu poročilu:
„Ta slednja točka bo dala povod živahne-
mu prerekanju med jugoslovansko in
italijansko delegacijo“. Poročila o poteku
zborovanja še niso prišla v javnost.

Največji balon.

Na Angleškem grade zračno ladjo, ki
bo večja od vsake vodne. Dolga bo 254 m
(Saturnija je le 192 m). Imela bo 6 veli-
kanskih motorjev in bo šla po zraku s
hitrostjo 75 milj na uro. Stala bo 1,750.000
funtov (155 milijonov lir).

MIHEC: Povsod po svetu je nemir,
med narodi pa sam prepilr.

JAKEC: S kulturo daleč smo prišli,
gniloba do neba smrdi.

Rumunija posreduje.

V sporu med Jugoslavijo in Bolgarijo
se je ponudila Rumunija za posrednico,
da se zadeva radi makedonstvujuščih
reši mirno.

Presnete gobe!

Po dolgotrajni poletni suši je septem-
berski dež tudi gobam prinesel olajšavo.
Planile so v rast „kakor gobe po dežju“. Ženske pa po gobah! Vse je bralo gobe,
jih prodajalo, sušilo in jedlo. Pa so v
naglici nemalo strupenih pograbili in
pobasali med dobre. Od vseh krajev po-
ročajo listi o zastrupljenju z gobami.
Tudi v Trstu se je na Kolonkovcu
zastrupilo v eni družini pet oseb, ki so
pa dobile pravočasno zdravniško pomoč.
— Kdor gobe nabira, naj pazi natančno,
ker to je stvar vesti. Če gob ne poznaš,
pusti hudirja, ali pa se daj podučiti od
skušene osebe, kako se ločijo dobre gobe
od slabih.

Nesrečni lovci.

V rimski Kampanji sta šla dva loviti
divje golobe. Ponesreči se je enemu
puška sprožila tako, da je krogla zadela
tovariša v bedro. Predno je prišla po-
moč, je ranjencu toliko krvi izteklo, da
je v bolnišnici umrl. Na štajersken pa je
v okolici Maribora neka dekle brala že-
lod v koruznem polju blizu hrasta. Tam
so lovci čakali na srne in eden, videč,
da se nekaj giblje v koruzi, je ustrelil
in žalibog dobro pogodil. Zaslišavši krik
ranjenega dekleta, je tekel pomagat in
jo spravil težko ranjeno v bolnišnico.

Od bede znorel.

V Poli je 73 letni delavec Filip Vido-
vič padel v veliko revščino in zapušte-
nost. Delal je 44 let v arzenalu, a njegovo
prošnjo za penzijo so zavlačevali. Moral
je beračiti. Od vsega hudega se mu je
pamet omračila pa je nekega dne jel
razsajati. Odpeljali so ga v norišnico dne
30. septembra.

Gospa medvedka.

Časniki poročajo: V zdravilišču Ka-
sindol v Bosni je zavlada v ponedeljek
3. t. m. velika panika. Ko so bolniki
ravno zajtrkovali in šli v paviljone, da
bi se solnčili, se je pojavila pri nekem
paviljonu medvedka s štirimi mladiči.
Med pacienti je nastala velika panika.
Vsi so pustili svoja ležišča in pričeli be-
žati v sobe. Nekateri so pričeli delati ba-
rikade. Medvedka z mladiči pa se je mir-
no sprehajala po potih, nasutih s pe-
skom, in začudeno gledala preplašene
ljudi. Bolniki so skozi okna motrili pro-
menado medvedke. Upravitelj zdravilišča
je vedel, da je v sarajevski oblasti pre-
povedano ubijati medvede in je zadevo
telefonski prijavil okrajnemu glavarju.
Ta je ukazal neki orožniški patrulji, da
medvedko prežene, kar se je tudi zgo-
dilo. Medvedka z mladiči je bila pregna-
na proti Javorini, odkoder je najbrž
zbežala radi vojaških manevrov, ki so se
tam tiste dni vršili.

Kako je s politiko.

Francoske težave.

Zadnje čase opaža se, da se je v Franciji močno okrepilo komunistično gibanje. Framasonski brezverski vzgoja je vzela poprečnim Francozom ves idealizem in tudi navsezadnje omajala ljubezen do domovine. Zato so vse plasti naroda zastrupljene z boljševizmi in prevratnimi idejami. Znano je n. pr., da je tudi večina učitelstva nagnjena k boljševizmu. Letos poročajo vnovič o uporih v armadi. V Tuluze je glavno pristanišče bojnih ladij. Na oklopnici «Ernest Renan» so se nedavno tega mornarji uprli. Ko je bil čas kosila, niso hoteli iti ponj. Trdili so, da se jim daje preslaba hrana. Poveljstvo je štiri mornarje dalo odvesti v zapore na suho, nekatere druge pa so kaznovali z domačim zaporom na ladiji.

V zvezi z dogodki v Tuluze pišejo francoski listi, da so po vseh vojašnicah tajni komunistični krožki ali «celice», kakor to komunisti uradno zovejo. Neki časnikar ugotavlja, da je kakih 3000 mornarjev organiziranih v komunizmu; celic imajo 70. Mornarskim upornikom načeljuje poslanec Marty, bivši pomorski častnik, ki se je pred leti pogajal s sovražniki, da bi jim izdal francosko brodovje. On je zdaj kot poslanec nedotakljiv ter načeljuje «Bratovski zvezi mornarjev in doslužnih mornarjev». Sam se hvali, da bo do konca leta imel že 4000 ljudi. Na suhem načeljuje vojaškim boljševikom Vaillant-Couturier. Komunisti imajo svojo špijonožo v najvišjih vojaških uradih.

Kako slabo je z vojaško disciplino pri mornarici, dokazuje slučaj, ki se je zadnje čase dogajal v Tuluze: Neki oficir je v kinematografu naročil sedež. Isti sedež je hotel imeti neki prostak-mornar z iste ladje. Sprli so se in prostak je namlatil oficirja, da je bil ves črn.

Rakovski.

Zastopnik Ruske sovjetske republike v Parizu je spretan diplomat Rakovski. Le-ta je pa prišel zdaj v hudo zamero pri Francozih. Podpisal je namreč neko boljševiško pisanje, v katerem se ruskim diplomatom nalaga, da naj povsod širijo boljševizem in podpirajo komunistično revolucijo. S tako izjavo oziroma podpisom se je Rakovski pregrešil proti diplomatskim običajem. Res je sicer, da razni diplomati tajno izpodkopljujejo «prijateljsko» vladno, a javno tega ne pokažejo in ne priznajo. Rakovski je pa kar podomače izbleknil, kar bi modrost velela skrivati. Tako je prišla francoska vlada v zadrego pred lastno javnostjo. Pariški časniki so lopnili z loparjem po Rakovskem in zahtevali, da zapusti Francijo. Tudi vlada je morala povzeti glas javnosti in je svetovala možu, naj se spravi proč. Pa Rakovskemu se v Parizu dobro

godil in ne gre. Zahtevo so ponovili poluradno pri Litvinovem; spet brez uspeha. Slednjič so se razjezili in nastopili uradno pri Čičerinu, naj že odpokliče drznega diplomata.

V zadregi pa je baže tudi ruska vlada. Rakovski je namreč pristaš Trockega in stoji v opoziciji proti sedanjemu vladnemu sistemu. Trockega so ravno zdaj na jesen spet enkrat ven vrgli, zato ne bi radi, da mu pride Rakovski na pomoč. Gotovo bi ta mož, če pride v Moskvo, hotel imeti kako vplivno besedo ali službo. Sedanji mogočniki se ga torej boje in bi raje videli, da ostane v Parizu. Če pa francoski vladi ne ugodijo, se lahko tako zamerijo, da Francozi Rakovskega naženejo z burkljami in pretrgajo diplomatske vezi z Rusijo. To bi sovjetom ne moglo biti všeč, ker bi le okrepilo angleško protirusko politiko.

Balkanske homatije.

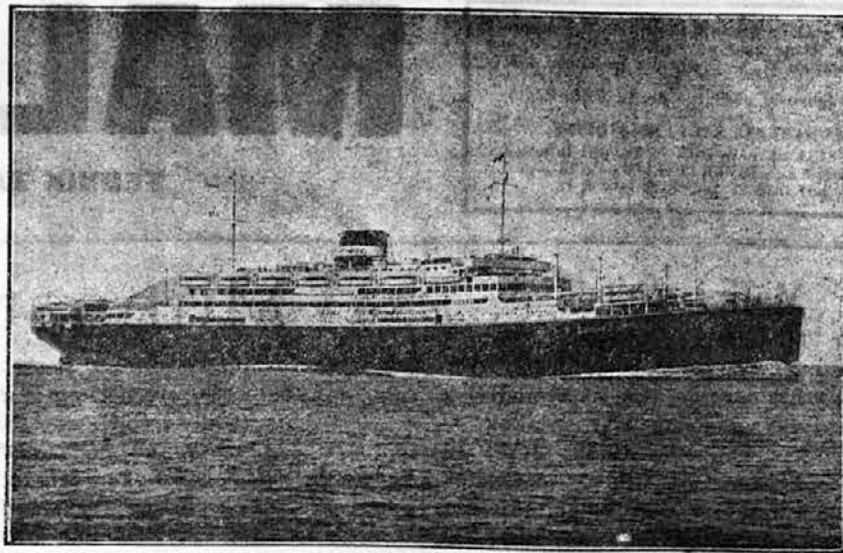
Makedonija nikakor ne more priti do ljubega miru. Ko je bila pod turškim jarmom, so četovali hajduki in napadali turške oblastnike. Leta 1912. je bila huda vojska na makedonskih tleh; Bolgari, Srbi in Grki so Turke nagnali iz Evrope; kaj nato so se med seboj spopadli Srbi in Bolgari. Par let za tem je izbruhnila svetovna vojna, v kateri sta si zopet Srbija in Bolgarija stali sovražno nasproti. Zopet so se vršili boji na makedonskih tleh. Ob zaključku svetovne vojne je bila zmaga na strani Srbije, ki je postala Jugoslavija. Dobila je Makedonijo. Toda Makedonci niso opustili prinavajenega četovanja. Tudi pod Jugoslavijo so nezadovoljni, četujejo po gorah in napadajo žandarmerijo.

Makedonsko gibanje se kaže v dveh smereh. Izobraženi Makedonci agitirajo po Evropi proti sedanjemu stanju in izdajajo posebno glasilo v Ženevi. Svoječasno je na Dunaju izhajal list «Balkanska federacija», ki je zasledoval enake namene. Eni od teh bi hoteli, naj se Makedonija združi z Bolgarijo, drugi pa trdijo, da tega ni treba, ampak naj se da v okviru Jugoslavije Makedoncem avtonomija, potrebna samostojnost zlasti v šolskih rečeh.

Komitaši.

Vkolikor se avtonomistična propaganda giblje v zakonitih mejah, ne more se ji nič oporekati z vidikov krščanske sociologije. Gotovo bi tako gibanje doseglo tudi pozitivne uspehe na splošno korist vseh Južnih Slovanov, če bi se vodilo trezno in dosledno. Žal da gre vsopredno s tem bojno gibanje komitašev (četašev), ki hočejo z bombami in pištolami vpletati boljše čase.

Makedonski komitaši se zbirajo v močnih četah, se skrivajo po gozdih in vpadajo zdaj v to zdaj v drugo vas, požigajo, pobijajo, ropajo in se spet

Saturnja, največja tržaška ladja, ki je srečno dospela v Buenos Aires 11. t. m.

umaknejo. Žandarmerija tam nič ne opravi, ako ne gre na delo tudi ona v velikih četah. Ako tedaj komitaše zajame, začne se boj na življenje in smrt. Marsikateri orožnik pade v bojih, pa še več pogine četašev.

Komitaši imajo med seboj tajno organizacijo in zaupnike po vaseh. Načelnik vseh «Makedonstvujuščih» je bolgarski general Protogerov, ki sicer ni aktiven general, ampak zasebnik.

Kaj pa Bolgarija?

V mirovnih pogodbah se je morala Bolgarija odreči Makedoniji. Seveda to Bolgarom ni bilo prijetno in le po sili so zatajili svoja čustva. Stambolijski je bil prvi daljnogledni minister, ki je hotel politiko proti Jugoslaviji ublažiti in utreti pot sprave med Srbi in Bolgari. Toda zarotniki so tega kmečkega ministra ubili. Uboj so pripisovali «makedonstvujuščim», ki hočejo boj, ne pa sprave. Za Stambolijskim je prišel na vladno Cankov, reakcionar nacionalist. Pa celo njemu je politika tako nesla, da je ostajal miren. Ko je za njim nastopil Ljapčev, bilo je nade na izboljšanje razmerja med obema državama. To izboljšanje imelo je viden znak v sestanku obeh kraljev v Monakovem. Do tega časa je tudi komitaško delovanje nekako počivalo.

Toda že tekom poletja so makedonstvujušči oznanili javno po Evropi, da bodo v oktobru začeli še hujšo borbo proti jugoslovanskim oblastem. In res so začeli, ne le proti Jugoslaviji, ampak tudi proti Grčiji. Napadli so z bombami železnico pri Dževdželiju. Protogerov je sam šel preoblečen v Solun in tam odredil več atentatov, ki se pa niso posrečili.

Zlo je to, da imajo komitaši na bolgarskih tleh vsepovsod prijatelje in zavetnike. Če jih žandarmerija premaga in nažene, pa zbeže čez mejo in so na varnem. Ne more se očitati bolgarski vladi, da jih naravnost in uradno podpira, toda gotovo dejstvo je, da imajo na Bolgarskem potuho. Vlada bi morala to četovanje bolj energično zatirati.

Uboj generala v Štipu.

Štip je mesto prav daleč doli na jugu v Makedoniji. Tam je bil že par let za komandanta general Kovačević, ki je imel nalogo dajati orožništvo vojaško pomoč v bojih s komitaši.

Dne 4. oktobra zvečer se je general Kovačević vračal na svoje stanovanje. Pri hišnih vratih so ga napadli trije neznanci in eden je ustrelil. General je bil zadet v srce in se zgrudil na mestu mrtev. Napadalci so bežali. Bili so brez dvoma komitaši. Vest o uboju je povzročila v Belgradu veliko razburjenje in ministrski svet se je takoj sestel k seji. Še predno so se storili kakšni uradni koraki, prišla je nova tatarska vest: komitaši so napadli vas Klisuro, orožništvo in financa se je z njimi spopadla in jih odgnala. Tudi pri Skočiviru se je vršila pravcata bitka med orožnistvom in komitaši.

Diplomatična akcija.

Ministrski svet v Belgradu je sklenil, poslati bolgarski vladi energično noto, v kateri zahteva, da mora bolgarska vlada z večjo vneto preganjati komitaške organizacije in jih razpustiti. Poslanik Nežić je to noto izročil bolgarskemu ministru zunanjih reči, Burovu. Nastop jugoslovanskega poslanika je bil umerjen in prijateljski; tudi Burov je odgovoril prijazno in uslužno, obljubil takoj poročati celokupni vladi in potem dati odgovor.

Med tem je jugoslovanska vlada popolnoma zaprla mejo proti bolgarski strani in ne pusti nikogar čez. Bolgarska vlada pa je proglasila obredno stanje v treh obmejnih okrajih, kjer so se najbolj zbirali komitaši; ti okraji so: Petrič, Kustendil in Džumaja.

V diplomatskih krogih je bilo spočetka precejšnje razburjenje. Nekateri so se bali, da bo Jugoslavija preveč strogo nastopila in da bo sosedna odgovorila nevkretno. Vendar zaenkrat ni bilo hudega. Minister Burov je izjavil nekemu srbskemu časnikarju v Sofiji, da ima trdno upanje na mirno rešitev spora.

PODLISTEK.

Jindřich Š. Baar Nova maša.

8 (Prevedel Grušenjka)

Na čelo je postavil godbo; naročil ji je zaigrati navdušen marš in pri tem korakati z drobnimi koraki tako, da le noga nogo prestopi. Za godbo je poslal kakor na boj posamezne skupine: ognje-gasce — domobranci — skupino družic, ki so nesle na nosilih v zelenje povitih zastrto sliko — mladeniče s trakovi in lampijoni — občinski odbor — peyce in drugo ljudstvo, «ki gre kakor ovce». Trikrat je ta sprevod kakor kača obhazel vso vas in še le ob desetih je zavil k cerkvi in k župnišču, kjer sta se oba duhovnika, župnik in novomašnik Jonaš, prestopala kakor na žarečem oglju...

Družba je pred župniščem napravila polkrog, ljudje so zasedli vrtni plot, lampijoni so se postavili okoli nosiljic slike, kvartet je zapel «Novomašnik bodi

pozdravljen!» godba je zaigrala poslavljeni zatrob in župan je med grobno tišino s trepetajočim glasom spregovoril:

«Dragi naš rojak! K svojemu slavnostnemu dnevu sprejmi naše prisrčne častitke. Da bi nikdar ne pozabil na svojo rojstno vas Rakovno, sprejmi za spomin od nas vseh to sliko svetega Jožefa, katero ti zdaj v imenu vseh občanov dajem in ti kličem: «Slava!»

«Slava! — Slava!» je zadonelo okrog. Plosk se je odzval, švikal je mahal s klobukom, godba je zaigrala «Lepa naša domovina», družice so podale sliko gospodu županu; ta pa jo je prijel za obe-sek in jo izročil gospodu novomašniku. Na stebrih ograje je zdaj zažarel bengalični ogenj in z rdečo svetlobo oblihl novomašnika, župnika in cerkvenico, ki je od radosti in sreče sklonjena prelivala solze v svilen predpasnik.

Novomašnik Jonaš je držeč sliko na kazalcu čutil dolžnost spregovoriti nekaj besed in se zahvaliti. Tudi množica je željno čakala na to. Ko je godba prenehala, je nastala tišina, ki je naravnost

zahtevala: «Kaj poreče? Kaj odgovori?» odkašljal se je torej in z jasnim, daleč odmevajočim glasom zaklical: «Dragi rojaki! Zavzet, ginjen in iznenaden sem po vaši ljubezni, da vam ne morem kakor bi hotel, daljših besed spregovoriti. Rečem vam samo: Bog plačaj vašo pozornost in darežljivost, ki ste mi jo skazali, stokrat. Hočem biti dober sin svoje občine in kličem dragemu mojemu Rakovnemu iz globine srca: Na zdar!»

Trojni gromčič «Na zdar» je završal na okoli, da so celo zvezdice na nebu plašno zatrepetale, in pevci so zaorili: «Pozdravljen tisočkrat!» Švikal je mahal z robcem, tambor je vdarjal po bobnu, godba je znova dvignila ljudi in kar leze in gre je šlo za njo do krčme...

Po pol ure je že bilo tiho na prostoru pred župniščem. V krčmi pa so se vrtele vesele družice in mladeniči, in kdor je sploh tam bil, do belega jutra...

VII.

Skoraj leto že je živel Jonaš v svoji prijetno urejeni kaplaniji. Pogostokrat in

vedno s hvaležnostjo in ganotjem se je spominjal, na podoknico, katero so mu rojaki priredili, na slavnost nove maše, katero je drugega dne opravil pri oltarju, kjer je še kot otrok ministriral, in na veliko gostijo, katero so preskrbeli v župnišču... Ni bilo mogoče se preriti do velike sobe v župnišču, za to so nesli mize in stole na vrt pod drevesa; tam so se vsedli, kamor je pač kdo mogel, še v travo in na tla. Jedel je in pil, kdor je prišel, revež ali bogatin, kakor v svetem pismu, kjer se govori o nasičenju pet tisoč mož — tako slovesno je obhajal svojo prvo mašo...

Oči so mu pri teh spominih vedno uhajale nad divan, kjer je na častnem mestu visel ceni barvotisk svetega Jožefa v neokusnem, slabo pozlačenem okvirju in vedno so radostne počivale na njem. Imel je v kaplaniji lepše slike, odtise slavnih umetnikov, a nobene ni ljubil tako, kakor to sliko svetega varuha Device...

(Konec prihodnjici).

Deseti brat na Povirskem.

Na roženkransko nedeljo sem jo mahnil skozi Sežano kjer sem bil pri zorni maši, na Povirsko. Prvi štacjon sem imel v Merčah pri Janezu Godčovem, ki je postal po novem štilu prezident merčanske republike. Te svoje častne službe se ni prav ne kontena; pravil mi je, da ga merčanski republikanci nočejo ubogati ter da bo kmalu položil odpoved. Mož je menda prišel do prepričanja, da je bolj medvede streljati, kakor pa Merčancem županovati!

Ta bot nisem šel k Lovretovi Malki na kofe, in sicer za to ne, ker sem se narkal merčanske revščine pri Japetu Pirčovem.

Iz Merč sem šel v Plešivce, kjer sem zvedel, da se penzionirani »eselponer« Polde ženi. Iz Plešivce me je vabila prijazna »Gura« z belo cerkvico na vrhu, naj jo pridem obiskat. Ta obisk sem pa za enkrat opustil, ker se mi je mudilo iti v Povir. Prišel sem v Povir ravno ko je končala maša. Med množico vernikov sem videl tu pa tam dekleta v kratkih krilih in rokavcih; nekatere se bile ostrižene tudi na balinč. Vas sem si v naglici ogledal. Med drugim sem tudi videl, da so Povirci nekoliko poslikali cerkvico sv. Jakoba; znotraj so jo sicer pobelili, a zunaj so pustili začrnele zidove, da ni sedaj ne ptič ne miš! Kosilo sem se troštal dobiti v farovžu, pa za ta bot mi je spodletelo. Kuharica me je zavrnila že na borjaču, rekoc: »Per amore di tre, fajmoštra ni doma!«

Užaljen sem jo mahnil proti Gorenjam. Povedati moram, da so Gorenjci mobilizirali nadme celo čredo psov, kateri so obdelavali moj ponošeni frak prav po rokovnjaško! Da sem se rešil pasjih zob, sem se zatekel v Betalovo krčmo na kratak oddih. V krčmi pri okrogli mizi je sedelo nekaj gorenjskih možakarjev. Ker so se pomenkovali o slabi letini in o neumni ženski noši, sem zinil tudi jaz katero. Dokazal sem jim, da ravno današnja ženska noša spravlja kmetije pod zlo. Gorje hiši, če ima štiri do pet deklet! Eni manjka kikeljca, drugi šolenčki, tretji kočmajkica, četrti kalcete i t. d. Včasih so se videle maskare le o pustnem času, dandanes pa jih lahko vidiš vsako nedeljo, ko gre ta mladi fulk od maše. Lakasti čreveljčki se jim svetijo, kakor dr... v letirni; kratko kričce je okrašeno s svetlimi gumbi, nepotrebnimi našivi in trački. Če že ne kažejo golih rok, imajo rokavce ob zapestju stisnjene, zgoraj pa napihnjene kot bi se lovila sapa celega tedna v vanje. Okrog vratu jim binglajo zlate ali srebrne verižice; o prstanih in drugem lepoticu niti ne govorim. Ker so oblečene vse v svili, vstaja za njimi tak šum, kakor bi vrane v koruzo letele. Te šeme so oblečene, kakor grofice; njih očetje pa imajo z beko zvezane čizme in špico za knof! Ob delavnih nosijo te frajle na polje motiko ali srp v cajten-gah zavito, ker jih je sram kmečkega stanu.

Možakarji so mi sicer pritrjevali, da je vse to res, pa se tudi opravičevali, da nimajo oni besed pri babjih nošah, ampak njih žene, ki pa so prav tako vnete za novo modo, kakor njih hčere. Saj še celo kaka stara mamica rada vidi svojo hčerko v kratkem krilu in ostriženo na balinč ter je ponosna, kako je njena Urška lepa! Jaz sem jim pa kar naravnost povedal, da kjer žena hlače nosi, mož slabo kosi.

V krčmi sem sedel do večera, zato mi ni kazalo iti tisti večer iz Gorenj. Za večerjo sem pojedel nekaj krompirčkov v srajčki ter se spravil spat na Betalov svinjak. Drugi dan sem juglal od hiše do hiše, ter poskušal gorenjsko kislico. Priznati morem, da so imeli Gorenjci potrpljenje z menoj ter da mi niso dali lauf pasa. Pej, jih bom še drugi bot obiskal!

dovoljni in jo povabili še za prihodnje leto. — Pogovor je bil nadalje o trgatvi. Nekdo je pripomnil, da je slabo, ker ni občinsko županstvo točno določilo dneva trgatve za vse skupaj, kar bi bilo v splošno korist. Drugi je omenil, da ni bilo nič sv. maše, kakor je bil star običaj, da je bila ob začetku trgatve v zahvalo za božje dobrote. Seveda, svojega dušnega pastirja nimajo, a sosednji ne more biti povod. — Tako smo se pomenkovali, godci pa so udrihali kakor na svatbi. Taka je navada v Ricmanjah že od časov znane »afere« (1901-1911), ko je bil pri vsakem pogrebu koncert. Če prav premislim, posebno skladno in primerno to ni, da se ob žalostnih slučajih prirejuje nekake veselice. Mislim, da ne bo zamer, če to svoje mnenje, ki ga z menoj dele še mnogi, izrečem tudi v javnosti. Popotnik.

POSTOJNA.

Pred kratkim je tukajšni fašistovski tajnik dr. Stecher sklical zborovanje, na katerem so razpravljali o regulaciji Pivke. Zborovanja so se udeležili tudi podežatati prizadetih občin. Regulacija Pivke je že stara zadeva in prebivalstvo bo hvaležno, če se bo res kaj naredilo v ti reči.

KATINARA.

Naša župnija je imela pretekli teden slavnostno in milostipolne dneve. V nedeljo 2. t. m. se je pričel sv. misijon, ki ga že 25 let nismo imeli. Ta dan je g. kanonik Slavec blagoslovil nov oltar Srca Jezusovega. Naš kip je lesen in ga je gospod naročil s Tirolskega. Med tednom smo radi hodili poslušat gospode misijonarje iz Mirna pri Gorici. Bili so trije, pa so zadnje dni komaj zmogli, toliko spovedovanja je bilo; seveda so jim tudi sosedni gospodje nekaj pomagali. Naši možje in mladeniči so se radi odzvali vabilu gg. misijonarjev in so v nedeljo v obilnem številu pristopili k božji mizi. Krona vsega pa je bila sklepna procesija v nedeljo 9. t. m. popolne ob 3 h. Toliko ljudstva še ni videla Katinara in dasiravno je bila cerkev nabito polna, je ostalo zunaj še dve tretjini ljudi.

Še ena slovesnost čaka našo župnijo, ki se je vsi veselimo. Prihodnjo nedeljo bo slovesno inštaliran za župnika naš gospod Hubert Leiler, ki že 2 leti upravlja našo župnijo. S svojo vneto za cerkev in dobrotnostjo v občevarju z našim ljudstvom se je vsem priljubil. Bog daj, da bi bil tudi on zadovoljen z nami. V nedeljo bomo prosili Boga, naj nam ga ohrani še mnogo let!

Sv. IVAN na Vrdeli.

Umrli je mož. In res je bil mož naš Ivan Križman z Brandežije. Bil je kot fant izvrsten mladenič; še zgodaj je stopil v vrste krščanske organizacije, ki so pred vojno vodile ostro borbo zoper pokvarjenost slovenskega liberalizma. Bil je vzoren mož, pa tudi vzoren oče, kakršnih je dandanes malo. Imel je na Brandežiji mandrijo, kmetijo, ki ga je živila. O prostem času se je pečal z dramatikom; bil je prav dober igralec, njegovi kupleti so znani daleč na okrog. Pokojnik je bil brat že pred vojno umrlega duhovnega gospoda Antona Križmana. Rajnemu Ivanu želimo večni pokoj, preostalih pa božje tolažbe.

Ljudska pratika izide tudi letos z bogato vsebino!

PLJUČNE BOLEZNI
Dott. CERRETTI

Radiologični kabinet je oprt:
v Vidmu: Via del Sale 15 (vse dni)
v Gorici: Via Barzellini 3 (ob sredah in petkih ob pop. urah).

Zobozdravniški ambulatorij

Dr. G. LAURINSICH

TRST — Via delle Sette Fontane 6 — TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. - Slovincem z dežele poseben popust za potne stroške.

Govori se slovensko. Delo z jamčeno. Cene ljudske.
Odpri od 9-13 in od 15-19 - Ob nedeljah od 10-12.

Kaj nam z dežele pišejo

PROSEK.

Naš dolgoletni župnik, č. g. Aleksander Martelan, je zapustil Prosek. V nedeljo 9. t. m. je v naši cerkvi slovo jemal. Dasi je bilo v fari mnogo takih, ki niso radi ubogali tega skrbnega dušnega pastirja, vendar je ves Prosek čutil, da odhaja mož, ki je v duhu Kristusovem vse ljubil in za vse skrbel. Njegova skrb se vidi v naši župni cerkvi sv. Martina. Dasi je majhna, je naznotraj vsa bogato opremljena in z umetniškimi okusom okrašena. Pravi, da v celi škofiji ni tako skrbno in snažno opremljene cerkve. Vse to je v največji meri zasluga g. Martelanca. Proseški reveži tudi ne bodo pozabili tega župnika, ki je toliko dobrot izkazal in v vsaki potrebi tako rad pomagal. Hvaležno se ga bodo spominjali vsi župljani, ki so se njegovemu duhovnemu vodstvu zaupali. Obilo dobrega semena božje besede je vsejal v srca, ki bo ob svojem času rodilo stoteren sad. Njegov odhod je vso župnijo bridko zadel in ob slovesu se je mnogo solz potočilo. Naj ga božja previdnost vodi po nadaljnji poti življenja v blagor neumrjočih duš.

V ti bridkosti nas tolaži vest, da pride za župnika odličan duhovnik, č. g. Josip Križman iz Trsta. V ponedeljek je že prevzel urad in upamo, da se kmalu preseli na Prosek. Že naprej mu ključemo: Dobrodošel!

DORNBERG.

Ob lepem vremenu smo dokončali trgatve. Kakor je »Mali list« že poročal, se je letos kmet splošno uračunal glede vinskega pridelka. Splošno je vsakdo mislil, da bo imel več. Navsezadnje je tudi v drugih krajih letos manj pridelka kakor lani. Zadovoljni, pač moramo biti, da nam je še to ostalo. Le cena da bi bila visoka in da bi se vino kmalu oddalo potem bi šli zopet veselo na delo. Dobro bi bilo, da bi tudi Vinarska zadruga vzela nekaj vina. Vemo, da gre s to rečjo zelo težko, ker nismo do zdaj pokazali pravega smisla za združništvo. Še danes ne cenimo dovolj svoje zadruga in se ne zavedamo, da imamo sami veliko korist, ako zadruga uspeva. Saj je zadruga vendar last nas samih. Zato jo je vsak član dolžan podpirati. Če ni mogoče drugače, naj vzame zadruga vsaj od svojih dolžnikov vino mesto denarja. Zdruga žganjekuha izvrstno deluje. Tropin ima že toliko, da skoro ne ve, kam z njimi. Procvit žganjekuhe je pokazal, da je zadruga sama v izvrstnih rokah. Tu lahko vidimo, kaj zamoremo združeni v zadrugi.

KUBED.

V nedeljo 25. septembra se je dogodila avtomobilska nesreča. Zjutraj okoli 8. je pripeljal neki avto, namenjen za izletnike v Buzet; njemu nasproti se je peljal na kolesu neki mladenič, ki je trčil z avtomobilom in se smrtno poškodoval; umrl je v bolnišnici.

Ponoči od 26. na 27. septembra sta bili Jožefu Udoviču s št. 58 ukradeni dve ovci. Tatov niso izsledili.

V nedeljo 2. oktobra je bilo v Hrastovljah opasilo. Ker so domačini dali prednost plesu, je g. župnik naredil samo tiho sv. mašo ob 8. namesto ob 11. Naš g. župnik opravlja dve fari, Kubed in Sočergo. Ko se je peljal maševat v Sočergo, ga je zadel nezgoda: prevrnila se je kočija in se je on nekaj poškodoval. Želimo mu, da bi kaj kmalu okreval.

Na plesu v Hrastovljah so bili nekateri preveč pijani in so morali plačati globo. To je dobra šola. Ko so se Kubejci vračali s plesa, so močno rogovilili po vasi, prevračali vse, kar jim je prišlo pod roke, valili na cesto kamenje, čoke in trame ter nirne vaščane budili iz spanja. Bodo morali tudi v ti reči orožniki posredovati?

DIVAČA.

Končno se je preselilo naše županstvo iz Matavuna v Divačo. Svoje uradne prostore ima v hiši g. Prelea.

Nekateri posestniki so svoje hiše prav lično pobelili, s čimer so pokazali zmisel za snažnost in lepoto domačega kraja. Sledili naj bi jih še drugi, posebno tisti, ki imajo svoje hiše ob cesti. Pa tudi cerkev, zid okoli nje in pa zvonik so potrebni čopiča in zidarske žlice.

RICMANJE.

Preko Ricmanj me vodi pot na delo za vsakdanji kruh in tako sem tam dobro poznan pa se večkrat tudi pomudim. Tako sem tudi na 15. septembra zvečer na povratku z dela videl pri Društveni gostilni vse polno občinstva, iz gostilne pa se je slišalo petje in godba. Ustavil sem se za pol urice, da vidim, kakšen praznik ali slavlje bi to utegnilo biti. Zvedel sem, da so pokopali 50 letnega moža, Andreja Žuljana s št. 154. Poznal sem ga: bil je spreten v rokodelstvu kot zidar in kot sodar, pa je znal tudi vsakršno drugo delo prijeti od prave strani. Bog mu daj večni mir! — Godbi že moram priznati, da je dobro udrihala. Slišal sem, da je bila oni dan tam gori v Brkinih, na Misličah, kjer je godla za mašo in za ples; da so bili Misličani za-

ZAHVALA.

Podpisani pogorelci iz Selce sem potem prav pristrčno zahvaljujemo slavnim zavarovalnici »La Fondiaria« ter njenemu glavnemu zastopniku g. Dragotinu Starec iz Barkovelj za povoljno in hitro izplačano nam odškodnino za pogorela poslopja in premičnine. Priporočamo jo vsakomur.

Selce, dne 1. vinotoka 1927.

Abram Ivan št. 25 — Smerdelj Ivan št. 37 — Udovič Anton št. 54 — Žitko Franc št. 45 — Milharčič Luka št. 42 — Kristan Anton št. 38 — Smerdelj Ivan št. 30-39 — Dekleva Franc št. 36 — Perenič Gašper št. 18.

MALI OGLASI

ČISTILO ZA ZOB »Ideal«, sestavljeno iz močnih snovi, izvrstno razkužuje usta odpravi smrdljivo sapo, utrdi dlesno ovira gnitje. Kdor ga pravočasno uporablja, prepreči vnetje čeljusti in ga nikoli ne bole zobje. Vlije se 30 do 40 kapljic na 1/2 l vode in se izperejo usta. Če močno boli zob, se dené par kapljic samega »Ideal« na vato in se položi v zob. Priporoča se posebno tistim, ki imajo pokvarjene zobe in same škrbine. Izvrsten je za razkuženje in grgranje pri vnetju v grlu. — Za čiščenje zob je dobra rožnata in črna pasta. Ima fin okus, naredi zobe bele, ovira zobni kamen, razkuži usta in jih prijetno osveži. — Priporoča se, zlasti za slabotne otroke, ki dolgo ne shodijo, za slabotne v prsih, rahitične Kalciferat, zelo okusen sirup. — Za otroke je priporočljiv prah in mazilo »Ireos«. — Odlikovani laboratorij LEKARNA PRI ODREŠENIKU - Bistrica.

ACQUA DELL'ALABARDA.

proti izpadanju las. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellonovich, lastnik F. Bollafio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegl.

GLYKOL CASTELLANOVICH.

Izredno učinkovito brezalkoholno sredstvo proti oslabiljenju živcev, splošnemu oslabiljenju teka in za ženske v slučajih nerednosti v čiščenju. Cena steklenici L. 7.50. Za popolno zdravljenje 6 steklenic. Cena L. 42.—, Trst, Via dei Giuliani, 42.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje Po ugodnih cenah. Tvrda Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

20 LETNO pošteno dekle, išče inteligentnega mladeniča, poštenega značaja od 24 do 30 let. Naslov pri upravi.

NAKOVALO v dobrem stanu kupim. J. Mavec, Lokev (Corgnale).

PRILIKA!!

PLUG! slovite češke tovarne popolni z vozičkom na dveh kolesih, z rezervnim lemežem.

št.	5 tehta	70 kg.	L. 310.—
"	7	84	" 340.—
"	8	94	" 390.—
"	10	125	" 500.—

BRANE, lahke in težke na 2 in 3 oddelke, nacionalne in inozemske.

Mlini in Stiskalnice

za jabolka

Vrči za Mleko i. t. d. i. t. d.

Dobavljajo se katerikoli poljedelski stroji.

Ing. Righi & Vidovich

Trst, Piazza Goldoni št. 10.

Gospodarstvo

Saditi in še saditi!

Sadjarstvo je zelo dobičkanosna panoga kmetovanja, žal da je pri nas še preslalo razvito. Umni kmetje pa spoznajo, koliko bi jim lahko neslo in skušajo zamujeno popraviti z novimi nasadi.

Zasajenje mladega drevesa je zelo važno opravilo. Mnogokrat zavisi od tega uspeh ali neuspeh. Zato pa ne sme biti zasajenje površno temveč dobro premišljeno.

Premisliti moramo kam bomo zasadili, kaj, kako in kdaj bomo sadili.

Kam?

Širom nae dežele je mnogo neizrabljenih mest, ki danes ne dajejo prav nobenega dohodka. Taka mesta je potrebno izrabiti. Ob potih, ob bišah in drugih gospodarskih poslopih bi sadna drevesa služila v senco, v kras in v korist. Ne smemo pa saditi mladega drevesa na istem mestu, kjer je rastle prej kakšno drugo drevo, ker je zemlja tam okoli izrabljena in trudna.

Kaj bomo sadili?

V splošnem ni vsak kraj za vsako drevo, priroda sama je potegnila gotove meje. Smokve ne bo šel nihče saditi na gorsko planoto. Sadimo take vrste drevov, ki v kraju uspevajo. Igračkanje v sadjarstvu je sicer zanimivo opravilo, a ne prinaša nobenega haska, temveč le gospodarsko škodo.

Kaj naj sadimo? Pri črešnjah, hruškah in jabolkah imamo veliko izbero. Naše Gore bi morale skrbeti, da pridejo do boljše vrste črešenj, predvsem pa bi morale rediti dobrih vrst jabolk in hrušk. V pozni jeseni gredo goriški trgovci s sadjem nakladat jabolka v Pijemont, od koder jih pošiljajo v Nemčijo. Ali ni pri nas primernih tal za dobra jabolka?

V tem oziru bi lahko še mnogo pisali, omenimo samo še eno malenkost. Pri nas je mnogo potokov, kjer raste jelša. Ali ne bi mesto jelše lahko rastle tudi lešniki in to dobra vrsta lešnikov. Iz naše države se izvažajo za težke milijone lešnikov, zakaj ne bi tudi naši kraji kaj prispevali.

In murve? Kjer se goji sviloprepka, bi murva lahko rastle ob vseh poljskih poteh.

Kaj bomo sadili? Ni težak odgovor! Izbera je velika, le dobra volja je potrebna.

Kdaj in kako saditi.

Premnogokrat se ravno v tem oziru dela mnogo pogreškov. Naši kmetovalci sade sadno drevje na hitro roko. Navadno niti ne sade o pravem času, temveč šele pozno spomladi, ko je dovolj in preveč drugega. Zato izpade tudi saditev zelo površno.

Če hočemo drevesca pravilno zasaditi, moramo že v jeseni napraviti jamo, kjer naj novo drevesce raste. Jama naj bo dovolj velika in globoka. Navadno zadostuje 50 do 70 cm globoka jama, preširoka pa jama ni nikdar, četudi bi bila pol-drugi meter široka. Skrbeti pa moramo tudi za to, da je okolica jame kolikor mogoče rahla in da ne zadene mlada koreninica na trda skalovita tla, katerih ne more prodreti. Tako okolico je potrebno razstreliti. Čim več ugodnih predpogojev za razvoj bo drevesce dobilo, tem lepše se bo razvilo.

Mladih drevesc ne smemo zasajati pre-gosto. Drevo zahteva zrak tako kot vsako drugo živo bitje, in neuspehom pri našem sadjarstvu je mnogokrat kriva velika gostota sadnega drevja.

Sadna drevesca lahko sadimo v pozni jeseni, ko so že izgubila vse liste, tako zaključila letni razvoj ter nastopila zimski počitek, ali pa v zgodnji pomladi, oziroma proti koncu zime, predno so postala drevesca sočna. Poznejše sajenje ima le redkokdaj uspeh, če ga pa ima, je bolj slučaj.

Dela na polju končujejo ali so že končala, mislimo na nove nasade sadnega drevja.

(Po Gospod. listu).

Cene po Istri. Črno vino: Koper 250, Oprtalj 170-200, Motovun 200-220. Belo vino: Koper 250, Oprtalj 150-180, Motovun 180-200. Olje 9-10 lir liter. Seno 30-60 L qu. Pšenica 110-140 L qu. Koruza 95-100 L qu.

Plače lesnih delavcev. Sindikat lesnih delavcev v Trstu je določil najnižje plače, ki gredo delavcem lesne stroke. Nova tarifa velja od 1. oktobra dalje. Če pa ima kak delavec že od prej višjo plačo, se mu ne zniža. Tarifa je ta: prvi mizarji 3.75 L na uro; drugi mizarji 3.25 L; tretji 2.50; vajenci 0.20-1.80; tesarji v ladjedelnicah prvi 4.— L, drugi 3.50; polagaleci podov 6.— L; pri akordnem delu se zviša plača za 20%.

Tarife avtomobilov v Trstu. Luksus-avto-izvošček stane v Trstu po novi tarifi 2.30 L na km; rdeči avto stane 2 L na km.

Po čem je lira?

Dne 12. oktobra si dal ali dobil:

Za 100 dinarjev	32.— L
» 100 čeških kron	54.20 »
» 100 franc. frankov	71.80 »
» 100 švicarskih fr.	352.— »
» 100 nemških mark	432.50 »
» 100 avstr. šilingov	255.— »
» 1 dolar	18.— »
» 1 angleški funt	89.— »

Naša pošta.

Rodica Pavel, Merče. Odgovor na rekurz boste že prejeli. Treba počakati.

Izseljenka v Argentino. Lahko dobite dovoljenje za izselitev v Argentino, ako vam stric pošlje dokumente. Le lahko živkam se ne izdajajo dovoljenja. Tudi glede brata ne bo sitnosti; vendar bi bilo bolje, da tako mladi fantje doma ostanejo.

Dijak - nabornik naj se predstavi na konzulatu Ljubljani in naj prosi za odložitve nabora. Za državljane, ki bivajo v inozemstvu, so navadno v inozemstvu nabori. Sicer bo oproščen vojaške službe, ako stopi v bogoslovje.

Barbo Anton, Rateževbrdo. Ako ima zadevo v rokah odvetnik, jo bo on lažje speljal do konca. Naj on urgira.

P. I. Podgraje. Ako ste bili na zdravniškem pregledu po 12. julija 1923., vam pritiče pokojnina od dneva zdravniškega pregleda. Ako pa vas je komisija pregledala prej, t. j. pred 12. julija 1923., vam gre pokojnina od prvega dneva meseca, ki sledi mesecu, v katerem ste bili na zdravniškem pregledu. Torej pokojnina vam ne pritiče od dneva dalje, ko ste prošnjo vložili. Vse prošnje nič ne izdajo, ka tako določa zakon.

Lozej Leopolda Volčjigrad. Če vam je županstvo potrdilo, da ste prošnjo za predjem v resnici napravili, in ako ste potrdilo poslali v obliki nove prošnje na intendanco, je stvar zaenkrat v redu.

Rebec Andrej, Št. Peter. Dokler se rekurz ne reši, ste dolžni plačati odmerjeni davek. Če se rekurz ugodno reši, se vam denar povrne. Dobro bi bilo, da napravite nov rekurz, v katerem se sklicujete na prvega. Pojdite ob priliki tudi osebnost na urad v Postojno in razložite zadevo.

B. A. Ratežev brdo. Težko se da kaj ukreniti. Podrobnejše vam odgovorimo v eni izmed prihodnjih števil. Informirali se bomo na udruženju dimnikarjev.

Tipografia Fratelli Mosettig — Trieste.

ETERNIT
Zaloga - TRST

TRIESTE VIA TRENTO
ŠTEV. 16. (Pri evangelijski
cerkvi) - Shranite naslov!

Kje pa vi kupujete obutev?

Najboljšo čevljarnico v Trstu ima

Matija Pahor

Trst - Via Arcata 19 - Trst

LASTNA IZDELOVALNICA

Čevlji delani samo na roko

Tvrda znana po vseh podeželskih sejnih.

Velika izbora.

Prijazna postrežba - Zmerne cene.

Ever Blas

Odlikovana, svetovnoznana tekočina. Ne razjeda, ne maže, ne škoduje. Uničuje vse žuželke: stenice uši, ščurke in vse človeške in živalske zajedalce.

EVER BLAS rabijo z uspehom šole, bolnišnice, plovna podjetja, zavodi itd. Steklenica stane 3.75 L.

Tovarna EVER BLAS - TRST
TRIESTE - Guard. Scoglietto 340.
Telefon šte. 18-78

Pošilja se po pošti s povzajem.

Zobozdravnik

dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16 III
(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

Izšel je

ŠTOKOV

VEDEŽ

za leto 1928

cena v platno vezan L. 3.60

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. Mermolja

sprejema

V GORICI

na Travniku št. 5 II.

Röntgenološki

zavod
PRIMARIJA

dr. A. de Fiori
V GORICI

Corso Vittorio Emanuele III. 14.

Sprejema od 9-12 in od 2-4.

Podpirajte tiste trgovce,
podjetnike in profesioniste,
ki oglašajo v Malem listu!

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.
z veliko premijo, diplomom in zlato svetinjo

Trst - via Caprin 5 pri Sv. Jakobu - Trst

Le k Forcessinu vsi hité,
da si obužejo nogé.

On šlva trdno in močno,
pa elegantno in lepó.

Ko pa račun vam naredi,
se vam celo poceni zdi.